

SYSTEM DUÁLNEHO VZDELÁVANIA

BEZPEČNOSŤ A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI V SDV¹

V oblasti BOZP má zamestnávateľ rovnaké práva a povinnosti vo vzťahu k žiakovi, ktorý sa pripravuje v systéme duálneho vzdelávania, ako má vo vzťahu k svojim zamestnancom. V súlade s § 25 ods. 4 zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave v znení neskorších predpisov **má žiak počas praktického vyučovania práva a povinnosti zamestnanca** v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Práva a povinnosti zamestnávateľa a žiaka na pracovisku praktického vyučovania ustanovuje zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o BOZP“). Základné a najdôležitejšie povinnosti zamestnávateľa sú v súlade s § 5 zákona o BOZP všeobecné zásady prevencie ako napríklad:

1. vylúčenie nebezpečenstva, z neho vyplývajúceho rizika vrátane jeho posudzovania,
2. vykonávanie opatrení na odstránenie nebezpečenstiev v mieste ich vzniku,
3. uprednostňovanie kolektívnych opatrení pred individuálnymi ochrannými opatreniami,
4. nahrádzanie prác, pri ktorých je riziko poškodenia zdravia, bezpečnejšími a menej rizikovými prácami,
5. prispôsobovanie práce schopnostiam zamestnanca a technickému pokroku,
6. zohľadňovanie ľudských schopností, vlastností a možností najmä pri navrhovaní pracoviska, výbere pracovného prostriedku alebo pracovných či výrobných postupov s cieľom eliminovať škodlivé faktory,
7. zavádzanie bezpečných pracovných prostriedkov, technológií a metód práce a skvalitňovanie pracovných podmienok,
8. vydávanie pokynov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

¹ BOZP na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa – Nové, Zverejnené na: <http://dualnysystem.sk/zamestnavatel/dokumenty-zamestnavatel/>

Rovnaký meter na všetkých

Zamestnávateľ v záujme zabezpečenia BOZP má voči žiakovi na praktickom vyučovaní rovnaké všeobecné povinnosti, aké plní vo vzťahu k zamestnancom. Konkrétne povinnosti zamestnávateľa, ktoré sa primerane aplikujú vo vzťahu k žiakovi počas praktického vyučovania sú obsiahnuté v § 6 zákona o BOZP.

Ochrana zdravia mladistvých

Zamestnávateľ prideluje žiakom v procese praktického vyučovania prácu sohľadom na ich rozumovú a fyzickú vyspelosť tak, aby neohrozoval ich mravnosť a poskytuje im zvýšenú starostlivosť². Zamestnávateľ dodržiava nariadenie vlády č. 286/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje v prílohe č. 1 zoznam prác a pracovísk, ktoré sú zakázané mladistvým zamestnancom, a ktorým sa ustanovujú niektoré povinnosti zamestnávateľom pri zamestnávaní mladistvých zamestnancov prácami, ktoré nie sú uvedené v prílohe č. 1 a to najmä ustanovenia § 3 spomínaného nariadenia.

V súlade so stanoviskom Národného inšpektorátu práce je možné § 3 ods. 4 aplikovať aj na praktické vyučovanie mladistvých žiakov školy. Zamestnávateľ je povinný pred zaradením žiaka na praktické vyučovanie objektivizovať faktory pracovného prostredia a prijať následné opatrenia, aby zabezpečil dostatočnú ochranu zdravia žiakov na praktickom vyučovaní.

Ak pracovná činnosť žiaka na praktickom vyučovaní vyžaduje sústavný dozor pri práci, označovaný aj ako priamy dozor, musí hlavný inštruktor a inštruktor priamym dozorom obsiahnuť všetky pracovné miesta žiakov tak, aby mohol pri ohrození zdravia žiaka bezprostredne zasiahnuť. Pracovná činnosť žiakov na praktickom vyučovaní, ktorá nevyžaduje priamy dozor, má byť vykonávaná pod sústavným dohľadom hlavného inštruktora a inštruktora, tak aby mohol hlavný inštruktor a inštruktor pri ohrození zdravia žiaka upozorniť žiaka na nesprávny pracovný postup a pod..

² Bližšie pozri § 173 a 176 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov.

Úraz žiaka

Úraz žiaka v škole, na praktickom vyučovaní v dielni školy, na pracovisku zamestnávateľa alebo na pracovisku praktického vyučovania sa označuje ako „školský úraz“.

Pri úraze žiaka počas praktického vyučovania na pracovisku praktického vyučovania postupuje zamestnávateľ rovnako ako pri pracovnom úraze zamestnanca s výnimkou:

- vyšetovania príčin úrazu inšpektorátom práce, a
- s výnimkou jeho registrácie na inšpektoráte práce.

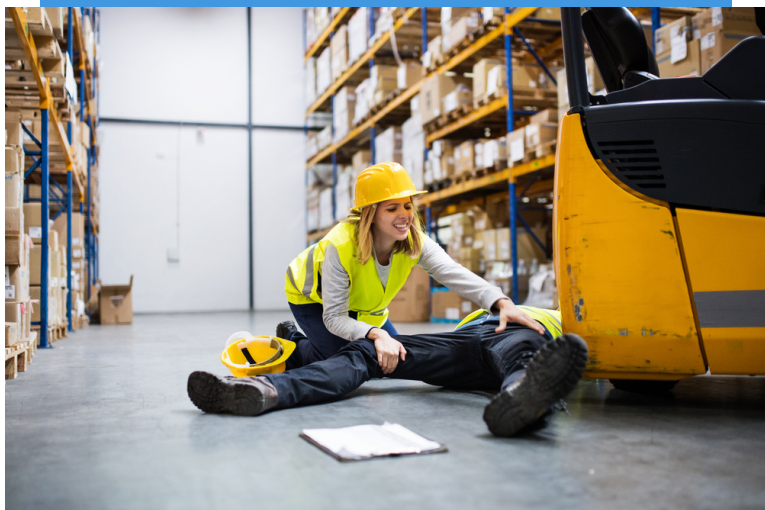
Zamestnávateľ po vykonaní základných opatrení spojených s úrazom žiaka bezodkladne informuje o školskom úraze aj zmluvnú školu a zákonných zástupcov žiaka. Pri likvidácii úrazu spolupracuje zamestnávateľ so zmluvnou školou a zákonným zástupcom žiaka, ktorým pri vzniku úrazu bez odkladu úraz oznamuje. Škola je povinná vyšetriť vznik a príčinu každého úrazu.³

Žiak má podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) po predložení žiadosti a splnení podmienok nárok na úrazovú dávku. Povinnosti voči Sociálnej poisťovni vyplývajúce z § 231 zákona o sociálnom poistení plní škola, ak sa so zamestnávateľom nedohodla inak.

Zamestnávateľ je povinný oznámiť Sociálnej poisťovni aj pracovný úraz, ktorého vyšetovanie ešte nebolo ukončené. V takomto prípade už začaté konanie (podaním žiadosti o úrazovú dávku) Sociálna poisťovňa preruší až do doručenia výsledkov vyšetovania.

Ak nejde o registrovaný pracovný úraz, zamestnávateľ nie je povinný spísať Záznam o registrovanom pracovnom úraze, stačí oznámiť výsledky vyšetovania a zaslať Oznámenie poisťovej udalosti.

³ Škola postupuje podľa Metodického usmernenia č. 4/2009-R z 11. februára 2009 k zavedeniu jednotného postupu škôl, školských zariadení a vysokých škôl pri vzniku registrovaného školského úrazu a pri evidencii nebezpečných udalostí a podľa Metodického pokynu pre zber údajov o úrazovosti detí, žiakov, poslucháčov a študentov „Úr (MSVVŠ SR) 1 – 01“